

Република Србија
РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА
ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У
ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Бр. 4-00-144/2023

Датум, 09.03.2023. године

Београд

ОБЈАВЉЕНО НА ОБЈАВНОМ
ТАБЛУ И WEB ПРЕЗЕНТАЦИЈИ ДАНА
24.03.2023. ГОДИНЕ, ОБАВЕШТЕЊЕ
СЕ СМАТРА ИЗУЧЕНИМ ДАНА
10.05.2023. ГОДИНЕ

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија), одлучујући о захтеву за заштиту права подносиоца захтева „Еуродомус“ д.о.о. Београд, ул. Слободана Лале Берберског бр. 23, поднетом у отвореном поступку јавне набавке радова – Адаптација и реконструкција пошта и других објеката Предузећа - седиште Предузећа, улица Таковска број 2, Београд, ЈН бр. 370, за који је јавни позив објављен на Порталу јавних набавки 31.12.2022. године (послат на објављивање дана 30.12.2022. године), наручиоца ЈП „Пошта Србије“, Београд, ул. Таковска бр. 2, у већу састављеном од чланице Републичке комисије Весне Гојковић Милин, као председнице већа те чланице Републичке комисије Весне Станковић и Јасмине Миленковић, као чланица већа, на основу чланова 187, 198. и 226. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник Републике Србије“ бр. 91/2019 – у даљем тексту: ЗЈН), на седници одржаној дана 09.03.2023. године, донела је:

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ КАО ОСНОВАН захтев за заштиту права подносиоца захтева „Еуродомус“ д.о.о. Београд и **ДЕЛИМИЧНО ПОНИШТАВА** отворени поступак јавне набавке радова – Адаптација и реконструкција пошта и других објеката Предузећа - седиште Предузећа, улица Таковска број 2, Београд, ЈН бр. 370, за који је јавни позив објављен на Порталу јавних набавки 31.12.2022. године (послат на објављивање дана 30.12.2022. године), наручиоца ЈП „Пошта Србије“, Београд.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ наручилац ЈП „Пошта Србије“, Београд, да подносиоцу захтева „Еуродомус“ д.о.о. Београд надокнади трошкове поступка заштите права у износу од 120.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Образложење

Ради спровођења отвореног поступка јавне набавке радова – Адаптација и реконструкција пошта и других објеката Предузећа - седиште Предузећа, улица Таковска број 2, Београд, ЈН бр. 370, наручилац ЈП „Пошта Србије“, Београд (у даљем тексту: наручилац) је донео Одлуку о спровођењу предметног поступка јавне набавке бр. 2022-199670/4 дана 21.12.2022. године.

Јавни позив за предметни поступак јавне набавке је дана 31.12.2022. године објављен на Порталу јавних набавки (послат на објављивање дана 30.12.2022. године), када је објављена и конкурсна документација.

У огласу „Исправка-обавештење о изменама или додатним информацијама“ објављеном на Порталу јавних набавки дана 08.02.2023. године (послат на објављивање дана 07.02.2023. године) је наведено да рок за подношење понуда истиче дана 21.02.2023. године у 12 часова.

Привредни субјект „Еуродомус“ д.о.о. Београд, (у даљем тексту: подносилац захтева) иницирао је поступак заштите права поводом поступања наручиоца у вези са спровођењем предметног поступка јавне набавке тако што је дана 14.02.2023. године, електронским путем преко Портала јавних набавки, наручиоцу поднео захтев за заштиту права у складу са чланом 213. ЗЈН.

Поднетим захтевом за заштиту права, подносилац захтева је оспорио поступање наручиоца при изради конкурсне документације сачињене ради спровођења предметног поступка јавне набавке.

С тим у вези, кроз наводе поднетог захтева за заштиту права, подносилац захтева је указао да је наручилац критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта, у тачки 2.1. - Други економски или финансијски услови, тражио од понуђача да испуњавају следећи услов: „копија документа Скоринг са Алтмановом функцијом вероватноће банкрутства издат од стране Агенције за привредне регистре РС, и то да је остварио: - минимални скоринг - веома добар бонитет у важећем скорингу привредног друштва за период 2017-2021. године, са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкрутства за 2020. годину и 2021. годину, вредности минимум 4,5; - минимални скоринг - добар бонитет у скоринг области 41 или 43; -минимални скоринг - прихватљив бонитет у скоринг сектору Ф – грађевинарство“.

Оваквим условом се према наводима подносиоца захтева, недвосмислено крши начело конкуренције у јавној набавци, те да се стиче утисак да је набавка директно резервисана за одређеног понуђача. Подносилац захтева указује да, самим тим што је прецизно дефинисано неколико ставки из комплетног и врло опширног скоринга које треба испунити, а које никако нису меродавне у реалном приказивању пословања, чини директну дискриминацију понуђача.

Како указује подносилац захтева, уколико понуђач испуњава услов из 2.1. - Други економски или финансијски услови под а), да је у периоду од три обрачунске године (2019-2021) остварио кумулативно минимални приход 80.000.000,00 динара и уколико понуђач испуњава услов 2.1. - Други економски илл финансијски услови под б), достављајући потврду Народне Банке Србије о броју дана неликвидности, поставља се питање на који начин наручилац жели додатно да оптерети понуђаче траженим одређеним деловима из Скоринга, који су апсолутно ирелевантни, осим у случају ако Наручилац познаје рад одређеног понуђача који поседује овакав услов до танчина.

Испуњавањем услова о приходу и данима неликвидности се, према наводима подносиоца захтева, најрелевантније доказује финансијска стабилност привредног субјекта.

Подносилац захтева указује да, уколико би сваки наручилац захтевао посебне ставке из Скоринга који је за свако привредно друштво другачијих параметара, у том случају се ни у једној јавној набавци не би обезбедила потребна и законом обавезујућа конкуренција, те навод да услов који је наручилац захтевао поседује свега једноцифрен број привредних субјеката, што онемогућава друге понуђаче да учествују у јавној набавци.

Подносилац захтева је указао да није једини привредни субјект који је наручиоцу скренуо пажњу кроз постављена питања путем Портала јавних набавки на овакву врсту дискриминације, али да је наручилац остао при свом првобитном захтеву за испуњавање услова и тиме још једном показао да није спреман да обезбеди законом предвиђену конкуренцију у учествовању у јавној набавци.

Подносилац захтева је истакао, да се сразмерност односи како на критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта тако и на техничке спецификације, критеријуме за доделу уговора, рокове и доказе, те је указао да је чланом 114. ЗЈН дефинисано да приликом одређивања критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, наручилац може да захтева само ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци, што је, како налази подносилац захтева, суштина подношења предметног захтева за заштиту права, тј. указивање на чињеницу да наручилац није поступао у складу са ЗЈН када је постављао услове за учешће на предметној јавној набавци.

Даљим наводима поднетог захтева за заштиту права, подносилац захтева је указао да је наручилац критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта, у тачки 4.1. - Стандарди осигурања квалитета и стандарди управљања животном средином, тражио од понуђача да испуњавају следећи услов: - „Фотокопија важећег уговора о одлагању отпада од грађења и рушења закључен са привредним субјектом који има закључен уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са градом Београдом — Градском управом града Београда - Секретаријатом за заштиту животне средине“, који доказује „уговором о одлагању отпада од грађења и рушења, минималне тонаже за земљу – 1000 t и минималне тонаже за отпад од грађења и рушења — 1000t. Понуђач је у обавези да поседује важећи Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, закључен са привредним субјектом који има закључен уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са надлежном локалном институцијом“.

Подносилац захтева наводи да овакав захтев фаворизује понуђаче са територије града Београда, што је противно члану 9. ЗЈН у ком се јасно наводи да је наручилац дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим привредним субјектима те да у том смислу наручилац свесно врши територијалну дискриминацију заинтересованих привредних субјеката, јер чињеница да се објекат који је предмет јавне набавке налази у Београду није разлог да се фаворизују понуђачи са територије Београда.

Према наводима подносиоца захтева, предметни захтев наручиоца показује да је наручилац набавку предодредио одређеном привредном субјекту, тиме што је као услов одредио да сам понуђач мора имати закључен уговор са другим привредним субјектом који има закључен уговор са надлежном локалном институцијом, што је, како подносилац захтева налази, противно начелима ЗЈН.

Подносилац захтева указује да предметни захтев не одговара потребама конкретне јавне набавке те указује да у Обрасцу структуре понуђене цене, где се приказују стварне количине радова које је неопходно извести, као и количине отпада који је потребно одложити на градску депонију, исте ни приближно не одговарају захтеву да је потребно да понуђач има уговор „за минималне тонаже за земљу – 1000 t и минималне тонаже за отпад од грађења и рушења – 1000 t“, јер тонажа која се у услови захтева не одговара оваквој врсти набавке и врсти радова која је предмет набавке. Подносилац захтева указује да је исти услов преписан и у другој јавној набавци наручиоца, која је по процењеној вредности 2 пута мања од предметне, и са још мањом количином отпада приказаном у обрасцу структуре понуђене цене, што указује да је предметни услов, како наводи, „бесмислен и дискриминишући“.

Подносилац захтева указује да наручилац захтева да понуђач има уговор „за минималне тонаже за земљу – 1000 t и минималне тонаже за отпад од грађења и рушења – 1000 t“, док у условима за квалитативни избор привредног субјекта, тачка 3.3.- Техничка средства и мере за обезбеђивање квалитета наводи да понуђач мора испуњавати услов доказивањем техничког капацитета у виду 3 комби возила са седиштима - носивости

минимум 600 kg и 1 теретно возило носивости минимум 1000 kg. Поставља се питање како је Наручилац поставио овакав услов када је комбијем са седиштима и једним теретним возилом носивости од 1000 kg немогуће превести поменути количину отпада.

Подносилац захтева је истакао да је наручилац и оваквим захтевом прекршио начело забране дискриминације као и начело обезбеђивања конкуренције понуђача што су два најбитнија услова кад је реч о спровођењу законите и ефикасне јавне набавке.

Подносилац захтева наводи да је, имајући у виду наведено сврха предметног захтева за заштиту права указивање на незаконито поступање наручиоца којим се обесмишљава целокупни поступак јавне набавке и дискриминише учешће привредних субјеката који нису досега већ унапред припремљене групе понуђача чији централни део заузима привредни субјект који испуњава спорни услов за квалитативни избор привредног субјекта.

Из наведених разлога, подносилац захтева је предложио да се предметни захтев за заштиту права усвоји. Трошкове поступка заштите права је тражио у укупном износу од 120.000,00 динара на име таксе уплаћене поводом поднетог захтева за заштиту права.

У складу са чланом 220. став 1. тачка 2) ЗЈН, наручилац је по пријему захтева за заштиту права дао одговор на поднети захтев за заштиту права, који је Републичка комисија примила дана 23.02.2023. године, са документацијом из предметног поступка јавне набавке. Такође у складу са чланом 220. став 1. тачка 2) ЗЈН наручилац је примерак одговора доставио и подносиоцу захтева путем Портала за јавне набавке.

У одговору на поднети захтев за заштиту права, наручилац је навео да захтев који се односи на финансијски капацитет понуђача одговара предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне, с обзиром да се ради о објекту смештеном у централном градском језгру, под заштитом Завода за заштиту споменика културе, а у коме је седиште два предузећа и то: седиште наручиоца и седиште Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. Београд, чиме је наручилац, како је навео, применио у потпуности начело пропорционалности предвиђено чланом 10. ЗЈН. Узимајући у обзир наведено, као и износ процењене вредности предметне јавне набавке приликом одређивања овог критеријума за квалитативни избор привредног субјекта у целини, дакле „Финансијски и економски капацитет“, наручилац наводи да је имао у виду поузданост у утврђивању да привредни субјект нема потешкоћа у пословању, односно који може доказати финансијску стабилност пословања и могућност пословања у временски неограниченом року, чиме наручилац није поступио противно одредбама члана 114. ЗЈН.

Наручилац наводи да наведени критеријум дефинише у свим јавним набавкама у којима је неопходно обезбедити финансијску стабилност понуђача приликом извођења радова, да исти до сада нису били оспоравани као критеријум који нарушава начело једнакости и транспарентности међу понуђачима, те истиче да овако дефинисан Скоринг као финансијски показатељ који издаје Агенција за привредне регистре - Регистар финансијских извештаја на основу резултата пословања предузећа, представља минимум услова које сваки понуђач треба да испуни, посебно ако се има у виду да понуђач који има Скоринг мањи од 4,50 послује у проблематичној зони, тј. да како се скор предузећа смањује, ризик од стечаја за понуђача се повећава. Даље наручилац указује да се увидом у поступке других наручилаца може несумњиво утврдити да су захтевани строжији критеријуми за квалитативни избор понуђача, у делу који се односи на финансијски и економски капацитет, а којим се обезбеђује да привредни субјекти имају финансијску и економску стабилност неопходну за извршење уговора о јавној набавци.

Наручилац је у одговору на захтев за заштиту права даље навео да је неоснована тврдња подносиоца захтева у погледу тога да је захтев да је привредни субјект у обавези да

поседује важећи Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, закључен са привредним субјектом који има закључен Уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са надлежном локалном институцијом (у овом случају са градом Београдом - Градском управом града Београда - Секретаријатом за заштиту животне средине), противан одредби члана 7. и 9. ЗЈН из следећих разлога: чланом 130. став 1. ЗЈН предвиђено да привредни субјекти могу да доказују критеријуме за квалитативни избор привредних субјеката из члана 116. као и члана 117. (у који спада технички и стручни капацитет) користећи капацитете чланова групе привредних субјеката или користећи капацитете других субјеката на начин прописан овим чланом ЗЈН. То надаље, значи да се овај критеријум сматра испуњеним када га испуни било који од чланова групе привредних субјеката уз њихову солидарну одговорност (члан 130. став 2. ЗЈН). За коришћење капацитета других субјеката правно је ирелевантна правна природа њиховог међусобног односа.

Сходно наведеном, наручилац истиче да не крши територијалну дискриминацију заинтересованих привредних субјеката (члан 7. Закона о јавним набавкама) јер члан групе привредних субјеката чији се капацитет користи, може да испуни услов у погледу територије који кодносилац захтева наводи као дискриминаторски. Поступајући на овај начин, како истиче наручилац, обезбедио је једнак положај свим привредним субјектима, и није ограничио конкуренцију. Наручилац указује да је захтевањем овог критеријума за квалитативни избор привредног субјекта поступио у потпуности у складу са начелом економичности и ефикасности с обзиром на то да је у питању јавна набавка чији су предмет радови који се налазе на територији града Београда, што даље значи да наручилац захтевом за важећим Уговором о одлагању отпада од грађења и рушења, закључен са привредним субјектом који има закључен Уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са надлежном локалном институцијом (у овом случају са градом Београдом - Градском управом града Београда - Секретаријатом за заштиту животне средине) спроводи поступак са мање трошкова везаних за поступак предметне јавне набавке.

Наручилац је указао да је одредио захтевани критеријум за избор привредног субјекта имајући у виду предмет јавне набавке (где је у питању искључиво објекат на територији града Београда) и његову логичку везу са предметом јавне набавке на шта га обавезује члан 114. став 2. и 4. ЗЈН.

Наручилац наводи да из дужности Наручиоца да у поступку јавне набавке омогући што је већу конкуренцију, прописане чланом 7. Закона не произлази обавеза Наручиоца да конкурсну документацију сачини на начин који омогућава сваком привредном субјекту да учествује у поступку јавне набавке, већ је дужан да омогући учешће у поступку јавне набавке свим привредним субјектима под једнаким условима, које дефинише сходно својим објективним потребама, а што је, како наводи, потврђено решењем Републичке комисије број 4-00-917/2021 од 27.01.2022. године.

Наручилац указује и да је у Обрасцу структуре понуђене цене предвидео утовар и одвоз шута на градску депонију удаљену до 25 km, а с обзиром на то да је објекат на територији Града Београда, у условима за квалитативни избор привредног субјекта, тачка 4.1.- Стандарди осигурања квалитета, захтевана је фотокопија важећег уговора о одлагању отпада од грађења и рушења закљученог са привредним субјектом који има закључен уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са градом Београдом - Градском управом града Београда - Секретаријатом за заштиту животне средине. Наведено је, како даље наводи, у складу са локалним планом управљања отпадом Града Београда 2021-2030. године, а са циљем да се отпад предаје овлашћеном оператеру, који има дозволу за сакупљање/транспорт/третман отпада уз пратећи документ о кретању отпада, а све како би се

спречило неконтролисано одлагање грађевинског отпада у животној средини и обезбедила рециклажа; наведено представља и усклађивање захтева наручиоца са одредбама других законских прописа, а не само ЗЈН.

Наручилац налази да је нејасан навод подносиоца захтева у погледу тога да је исти услов прописан и у другој јавној набавци наручиоца, јер се подносилац захтева није изјаснио у погледу тога која је то „друга јавна набавка“ нити да ли је у питању јавна набавка која је у току или није, те истиче да чињеница да је било који од критеријума за квалитативни избор привредног субјекта прописан у било којој другој набавци наручиоца, са аспекта ЗЈН је ирелевантна; нити ЗЈН ограничава број набавки у којима ће се поновити исти, било који од критеријума за квалитативни избор привредног субјекта.

Наручилац истиче и да је неоснован навод подносиоца захтева да је количина отпада који се превози у колизији са захтевом наручиоца који се односи на возила, из разлога што у условима за квалитативни избор привредног субјекта, тачка 3.3. - Техничка средства и мере за обезбеђивање квалитета, наручилац није наводио услов за возило којим би се отпад одвозио, с обзиром да не условљава ко ће отпад одвозити, у условима за квалитативни избор привредног субјекта, тачка 3.3. - Техничка средства и мере за обезбеђивање квалитета, наручилац је наводио услов за понуђача, а не за превозника отпада.

Наручилац указује да наведене масе (тонаже) уговореног отпада од грађења и рушења представљају унапред предвиђене тонаже на годишњем нивоу и представљају показатељ обимности радова које понуђач у току године изводи или може изводити, што је у складу са предметом јавне набавке, циљевима које треба да постигне као и са процењеном вредношћу предметне јавне набавке, чиме је, како је истакао, наручилац поступио у складу са начелом пропорционалности предвиђеним чланом 10. ЗЈН.

Наручилац је истакао да је конкурсну документацију сачинио у свему поштујући сва начела ЗЈН, те да су неосноване тврдње подносиоца захтева о повреди начела дефинисаних члановима 7. и 10. ЗЈН те је навео да је конкурсна документација за предметну јавну набавку сачињена на начин да су сви привредни субјекти омогућени да припреме и поднесу понуде и учествују у поступку под једнаким условима и дефинисана је сходно објективним потребама наручиоца, у складу са начелима ЗЈН, као и чланом 93. ЗЈН.

Након детаљног разматрања комплетне достављене документације (укључујући и податке који су у вези са предметним поступком јавне набавке објављени и доступни на Порталу јавних набавки), те садржине свих навода изнетих како у поднетом захтеву, тако и у одговору који је поводом њега дат од стране наручиоца, Републичка комисија је о основаности предметног захтева за заштиту права, одлучила као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Разматрајући наводе поднетог захтева за заштиту права којима је оспорен начин дефинисања критеријума за избор привредног субјекта који се односи на финансијски и економски капацитет Републичка комисија је увидом у документацију предметног поступка јавне набавке и податке доступне на Порталу јавних набавки утврдила да је у делу „Опис критеријума за квалитативни избор привредног субјекта са упутствима“, у делу 2. – „Финансијски и економски капацитет“, тачка 2.1. – „Други економски или финансијски услови“, предвиђено следеће:

„- Правни основ: Члан 116. став 1.-Наручилац може у документацији о набавци да одреди финансијски и економски капацитет којим се обезбеђује да привредни субјекти имају финансијску и економску способност потребну за извршење уговора о јавној набавци.

- Начин доказивања испуњености критеријума: Привредни субјект дужан је да путем Портала састави и уз пријаву/понуду поднесе изјаву о испуњености критеријума за

квалитативни избор привредног субјекта, којом потврђује да испуњава овај критеријум за избор привредног субјекта. Наручилац је дужан да пре доношења одлуке у поступку јавне набавке захтева од понуђача који је доставио економски најповољнију понуду да достави доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта.

Овај критеријум доказује се:

1) За укупни или одређени приход:

- копија Биланса успеха којим привредни субјект доказује, да је у периоду од три обрачунске године 2019. 2020. и 2021. кумулативно остварио приход од 80.000.000,00 динара.

- копија документа Скоринг са Алтмановом функцијом вероватноће банкротства издат од стране Агенције за привредне егистре РС.

- потврда Народне банке Србије о броју дана неликвидности;

- Питање / тражени подаци у изјави: У погледу других економских или финансијских капацитета, привредни субјект изјављује:

- Услови: Финансијски и економски капацитет

Укупни или одређени приход:

а) да је у периоду од три последње финансијске године кумулативно остварио приход од 80.000.000,00 динара.

- Одређени однос имовине и обавеза или др. финансијски или економски показатељ

б) Да у периоду од претходних 12 месеци пре истека рока за подношење понуда није био неликвидан.

в) Да је остварио:

* минимални скоринг - веома добар бонитет у важећем скорингу привредног друштва за период 2017.-2021. године, са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкротства за 2020. годину и 2021. годину, вредности минимум 4,5.

* минимални скоринг - добар бонитет у скоринг области 41 или 43

- минимални скоринг - прихватљив бонитет у скоринг сектору Ф – грађевинарство“.

Увидом у податке доступне на Порталу јавних набавки утврђено је да се заинтересовани привредни субјект обратио наручиоцу дана 25.01.2023. године захтевом за појашњење конкурсне документације, следеће садржине: „Поштовани, да ли подтачке услова 2. Финансијски и економски капацитет „в) Да је остварио: минимални скоринг - веома добар бонитет у важећем скорингу привредног друштва за период 2017.-2021. године, са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкротства за 2020. годину и 2021. годину, вредности минимум 4,5; минимални скоринг - добар бонитет у скоринг области 41 или 43 - минимални скоринг - прихватљив бонитет у скоринг сектору Ф – грађевинарство“, могу да испуне два члана конзорцијума?“, на које је наручилац одговорио дана 26.01.2023. године, наводећи: „У случају конзорцијума, што подразумева да понуду подноси група понуђача, довољно је да критеријум за квалитативни избор привредног субјекта (у овом случају Финансијски и економски капацитет) испуњава само један привредни субјекат од два члана конзорцијума“.

Даље је утврђено да се заинтересовани привредни субјект обратио наручиоцу 03.02.2023. године захтевом за појашњење конкурсне документације, следеће садржине: „Поштовани, молимо да се појасни зашто је тражен коефицијент минималне вредности 4.5 на Алтмановој функцији вероватноће банкротства за 2020. годину и 2021. годину? По испитивањима међу привредним субјектима тај критеријум могу да испуне максимално два привредна друштва, те сам критеријум представља очигледну повреду права конкуренције. Због ограничавања исте тражимо да критеријум буде избрисан“, на које је наручилац одговорио дана 06.02.2023. године, како следи: „Обавештавамо Вас да остајемо при захтеву:

минимални скоринг - веома добар бонитет у важећем скорингу привредног друштва за период 2017.-2021. године, са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкротства за 2020. годину и 2021. годину, вредности минимум 4,5“.

Чланом 5. став 1. ЗЈН је прописано да је наручилац обавезан да поступа на економичан и ефикасан начин, да обезбеди конкуренцију, једнак положај свих привредних субјеката, без дискриминације, као и да поступа на транспарентан и пропорционалан начин.

Чланом 6. став 1. ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава.

Чланом 7. ЗЈН став 1. и 2. прописано је да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију, те да наручилац не може да ограничи конкуренцију са намером да одређене привредне субјекте неоправдано доведе у повољнији или неповољнији положај, а нарочито не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора.

Чланом 9. ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим привредним субјектима.

Чланом 10. став 1. ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне. Ставом 2. истог члана прописано је да критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку јавне набавке, техничке спецификације, критеријуми за доделу уговора и рокови, као и докази морају да буду сразмерни обиму, природи и сложености јавне набавке и уговора који произлази из те набавке.

Чланом 93. став 1. ЗЈН прописано је да конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде, односно пријаве.

Чланом 114. став 1. ЗЈН прописано је да критеријуми за избор привредног субјекта у поступку јавне набавке могу да се односе на: 1) испуњеност услова за обављање професионалне делатности; 2) финансијски и економски капацитет 3) технички и стручни капацитет. Ставом 2. предвиђено да наручилац одређује критеријуме за избор привредног субјекта из става 1. овог члана увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке. Ставом 4. предвиђено је да критеријуми из става 1. овог члана морају да буду у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.

Имајући у виду чињенично стање утврђено у конкретном поступку јавне набавке, а полазећи од садржине навода захтева за заштиту права којим је оспорен критеријум за избор привредног субјекта који се односи на финансијски и економски капацитет, Републичка комисија указује да наручилац у конкретном случају није учинио извесним и неспорним да је садржина предметног критеријума утемељена у објективној потреби коју има и тиме дефинисана у складу са одредбама ЗЈН.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је наручилац као критеријум за избор привредног субјекта који се односи на финансијски и економски капацитет захтевао да је понуђач остварио минимални скоринг – веома добар бонитет у важећем скорингу привредног друштва за период 2017-2021. године, са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкротства за 2020. годину и 2021. годину, вредности минимум 4,5, те минимални скоринг – добар бонитет у скоринг области 41 или 43 - минимални скоринг - прихватљив бонитет у скоринг сектору Ф - грађевинарство.

У вези са наведеним, Републичка комисија је оценила да околности које следе из садржине критеријума за избор привредног субјекта у погледу захтева за траженим скорингом са Алтмановом функцијом вероватноће банкротства издатим од стране Агенције за привредне регистре, те аргументација наручиоца коју је изнео поводом истог, не указују на извесност оправданости дефинисања предметног критеријума за избор привредног субјекта на описани начин.

Наручилац је, образлажући разлоге којима се водио приликом дефинисања предметног критеријума на начин да понуђач мора да има минимални скоринг – веома добар бонитет у важећем скорингу привредног друштва за период 2017-2021. године, са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкротства за 2020. годину и 2021. годину, вредности минимум 4,5, те минимални скоринг – добар бонитет у скоринг области 41 или 43 - минимални скоринг - прихватљив бонитет у скоринг сектору Ф - грађевинарство, указао да захтевани критеријум за избор привредног субјекта одговара предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне, с обзиром на то да је реч о објекту смештеном у централном градском језгру, под заштитом Завода за заштиту споменика културе, који користе два привредна субјекта, и то наручилац и Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. Београд. Узимајући у обзир наведено, као и износ процењене вредности предметне јавне набавке приликом одређивања наведеног критеријума за избор привредног субјекта, наручилац је, како истиче, имао у виду поузданост у утврђивању да привредни субјект нема потешкоћа у пословању, односно који може доказати финансијску стабилност пословања и могућност пословања у временски неограниченом року. Такође, наручилац је истакао да овако дефинисан Скоринг као финансијски показатељ који издаје Агенција за привредне регистре – Регистар финансијских извештаја на основу резултата пословања предузећа, представља минимум услова које сваки понуђач треба да испуни, посебно ако се има у виду да понуђач који има Скоринг мањи од 4,50 послује у проблематичној зони, тј. да како се Скор предузећа смањује, ризик од стечаја за понуђача се повећава.

С тим у вези, Републичка комисија указује да критеријуми за избор привредног субјекта нису одредбама ЗЈН утврђени као обавезни део документације о набавци, већ је на основу члана 114. став 2. ЗЈН наручиоцу остављена могућност да критеријуме за избор привредног субјекта одреди онда када процени да је исто потребно имајући у виду предмет јавне набавке, односно када процени да је поседовање одређених капацитета или испуњавање других захтева од стране понуђача потребно да би се обезбедили услови за квалитетну реализацију уговора о јавној набавци, који ће бити закључен након што претходно буде спроведен одговарајући поступак у складу са одредбама ЗЈН.

У том смислу, наручилац одређује само онај ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци, уз обавезу да критеријум за избор привредног субјекта одреди тако да буде у логичкој вези са предметом јавне набавке и сразмеран истом.

Републичка комисија констатује да је обавеза наручиоца да, сходно члану 7. став 1. и 2. и члану 10. ЗЈН, одређивањем критеријума за квалитативни избор не доведе привредне субјекте неоправдано у повољнији или неповољнији положај у директној вези са објективном потребом наручиоца која треба да учини извесним да само привредни субјекти који на захтевани начин испуњавају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта могу успешно да реализују уговор о јавној набавци који се додељује у предметном поступку јавне набавке.

У конкретном случају, наручилац није учинио извесним да захтев за траженим скорингом са Алтмановом функцијом вероватноће банкротства представља оправдан захтев

са становишта капацитета који обезбеђује успешну реализацију предметног уговора. Из околности конкретног случаја не произилази закључак да би утврђено поступање наручиоца омогућило да се на објективан начин утврди да је садржина спорног критеријума за квалитативни избор одређена тако да је захтеван ниво капацитета који обезбеђује да ће само привредни субјект који задовољава исти у делу који се односи на захтевани скоринг, бити способан да реализује предметни уговор.

Републичка комисија указује да Алтманова функција вероватноће по јавно доступним подацима представља метод којим се упоређивањем појединих елемената из биланса привредних субјеката процењује ризик од евентуалног банкрутства привредног субјекта, као и на околност да сама вредност 4,5 коју наручилац образлаже на наведени начин као минималну не одговара чињеничном стању утврђеном увидом у обрасце које Агенција за привредне регистре користи приликом издавања, при чему пројекције постојећег ризика треба да буду сагледане не само са становишта процене вредности него и садржине Модела уговора који се у конкретном случају закључује. У том смислу, Републичка комисија указује да су чланом 9. Модела уговора утврђене обавезе извођача радова у погледу достављања средства финансијског обезбеђења за испуњење уговорних обавеза, те чланом 26. Модела уговора обавезе извођача радова у погледу осигурања, док је чланом 29. Модела уговора дефинисана уговорна казна, а чланом 31. Модела уговора гарантни рок и обавеза достављања средства обезбеђења на име гаранције за отклањање недостатака у гарантном року. Чланом 44. став 1. Модела уговора прописано је да се овај уговор сматра закљученим даном када га потпишу обе уговорне стране и траје до потпуног испуњења свих уговорних обавеза обе уговорне стране а најдуже 12 месеци од дана закључења уговора.

Наручилац у конкретном случају није учинио извесним да искључиво траженим Скорингом са податком на Алтмановој функцији вероватноће банкрутства и на начин како је у целини описан предметни критеријум, а имајући у виду и остале захтеване критеријуме за квалитативни избор постоји логичка веза и сразмерност истог са предметом конкретне јавне набавке, те је разматрани навод подносиоца захтева оцењен као основан.

Стога, имајући у виду све наведено, Републичка комисија налази да је наручилац дужан да конкурсну документацију сачини на начин који ће бити у свему у складу са одредбама ЗЈН.

Републичка комисија је имала у виду да је наручилац у прилог својих тврдњи изнетих у одговору на захтев за заштиту права указао на решење Републичке комисије бр. 4-00-917/2021 од 27.01.2022. године, те у том смислу указује да је свако решење засновано на конкретно утврђеном чињеничном и правном стању, а да је чињенично стање које је утврђено у поступку јавне набавке поводом којег је вођен поступак заштите права који је окончан наведеним решењем другачије од чињеничног стања у конкретном поступку заштите права у којем се одлучује овим решењем и у којем су утврђене неправилности у поступању наручиоца приликом израде конкурсне документације.

Разматрајући навод подносиоца захтева којим је оспорио критеријум за избор привредног субјекта, у оквиру којег је захтеван уговор о одлагању отпада од грађења и рушења закључен са привредним субјектом који има закључен уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са Градом Београдом - Градском управом града Београда - Секретаријатом за заштиту животне средине, Републичка комисија је увидом у конкурсну документацију предметног поступка јавне набавке утврдила да је документом „Опис критеријума за квалитативни избор привредног субјекта са упутствима“, објављеном дана 31.12.2022. године. у тачки 4. – „Стандарди осигурања квалитета и стандарди управљања животном средином“, предвиђено да се овај критеријум доказује достављањем,

између осталог и „фотокопије важећег Уговора о одлагању отпада од грађења и рушења закљученог са привредним субјектом који има закључен Уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са градом Београдом – Градском управом града Београда – Секретаријатом за заштиту животне средине“, те да је у делу „Услови“ дефинисано, између осталог: „2. Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, минималне тонаже за земљу – 1000т и минималне тонаже за отпад од грађења и рушења – 1000т. Понуђач је у обавези да поседује важећи Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, закључен са привредним субјектом који има закључен Уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са надлежном локалном институцијом“.

Увидом у документе „Опис критеријума за квалитативни избор привредног субјекта са упутствима“, објављене дана 13.01.2023. године и дана 08.02.2023. године, утврђено је да предметни критеријум није мењан у делу оспореног захтева.

Увидом у документацију којом располаже Републичка комисија и податке доступне на Порталу јавних набавки утврђено је да су од дана објављивања јавног позива у предметном поступку јавне набавке, 31.12.2022. године, када је објављен и документ „Опис критеријума за квалитативни избор привредног субјекта са упутствима“, којим је у тачки 4. прописан оспорени захтев, заинтересовани привредни субјекти у више наврата подносили захтев за појашњење конкурсне документације у смислу члана 97. став 1. ЗЈН, и то: дана 01.01.2023. године, дана 19.01.2023. године, дана 20.01.2023. године, дана 25.01.2023. године, и дана 03.02.2023. године. Увидом у садржину захтева за појашњење конкурсне документације утврђено је да привредни субјекти истима нису указивали на околности које се односе на захтев да понуђач поседује Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, минималне тонаже за земљу – 1000 t и минималне тонаже за отпад од грађења и рушења – 1000 t тј. да је понуђач је у обавези да поседује важећи Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, закључен са привредним субјектом који има закључен Уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са надлежном локалном институцијом.

Чланом 97. став 3. ЗЈН прописано је да предмет оспоравања у поступку заштите права не могу да буду евентуални недостаци или неправилности документације о набавци на које није указано на начин предвиђен ставом 1. овог члана.

Чланом 204. став 5. ЗЈН прописано је да захтевом за заштиту права не може да се оспорава одређивање врсте поступка, садржине јавног позива и конкурсна документација, ако су предмет оспоравања евентуални недостаци и неправилности на које није претходно указано наручиоцу на начин предвиђен чланом 97. овог закона.

Имајући у виду да је увидом у садржину захтева за појашњење конкурсне документације неспорно утврђено да заинтересовани привредни субјекти ни у једном од поднетих захтева нису указивали на околности које су у вези са критеријумом за избор привредног субјекта, који подразумева „Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, минималне тонаже за земљу – 1000 t и минималне тонаже за отпад од грађења и рушења – 1000 t. Понуђач је у обавези да поседује важећи Уговор о одлагању отпада од грађења и рушења, закључен са привредним субјектом који има закључен Уговор за пружање услуга третмана и одлагања комуналног отпада са надлежном локалном институцијом“, а чија је садржина била доступна на Порталу јавних набавки од дана објављивања јавног позива на Порталу јавних набавки 31.12.2022. године (послат на објављивање дана 30.12.2022. године) од којег момента је садржина предметног захтева морала бити позната заинтересованим привредним субјектима, чиме и подносиоцу захтева, већ да је на конкретне околности први пут указано у поднетом захтеву за заштиту права, то Републичка комисија констатује да

сходно одредбама члана 97. став 3. ЗЈН и члана 204. став 5. ЗЈН, нису испуњени предуслови за одлучивање о основаности предметног навода захтева за заштиту права.

Сходно одредби члана 226. став 4. тачка 2) ЗЈН Републичка комисија донела одлуку као у ставу I диспозитива решења.

Наручилац је дужан да, након пријема ове одлуке сачини конкурсну документацију водећи рачуна да у свему поступа у складу са одредбама ЗЈН и примедбама Републичке комисије изнетим у овом решењу, те да конкурсна документација у свему мора бити у складу са одредбама ЗЈН, те да одреди рок за подношење понуда у складу са одредбама ЗЈН.

Одлука о трошковима поступка заштите права је донета на основу члана 225. став 5. ЗЈН, а исти, по одлуци Републичке комисије, представљају стварне издатке које је имао подносилац захтева, те које је определио у захтеву за заштиту права истицањем захтева за накнаду истих, у износу од 120.000,00 динара на име трошкова уплате таксе за поднети захтев за заштиту права.

На основу изложеног, одлучено је као у ставу II диспозитива овог решења.

Републичка комисија напомиње да је наручилац дужан да у року од најдуже 25 (двадесетпет) дана од пријема предметног решења поступи по наводима Републичке комисије садржаним у овој одлуци, сходно одредбама члана 226. став 5. и члана 230. став 1. ЗЈН и да су уговори о јавној набавци који су закључени противно одлуци Републичке комисије ништави, сходно одредбама члана 233. став 1. тачка 4. ЗЈН.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против одлуке Републичке комисије не може да се изјави жалба.

Против одлуке Републичке комисије може да се покрене управни спор подношењем тужбе Управном суду у року од 15 дана од дана достављања одлуке подносиоцу захтева.

ПРЕДСЕДНИЦА ВЕЋА
Весна Гојковић Милин

Доставити (по ЗУП-у):

1. **наручиоцу:** ЈП „Пошта Србије“, Београд, ул. Таковска бр. 2;
2. **подносиоцу захтева:** „Еуродомус“ д.о.о. Београд, ул. Слободана Лале Берберског бр. 23.